

La tesi doctoral d'Antonio Bruyèl examina el paisatge lingüístic de la badia de Palma

El treball *English as the lingua franca of multilingual tourist destinations. The linguistic landscape of the Bay of Palma de Mallorca*, defensat a la Universitat de les Illes Balears, té com a objectiu determinar el paper de l'anglès en el paisatge lingüístic de les destinacions turístiques internacionals i esbrinar en quina mesura el paisatge lingüístic i la presència de l'anglès com a llengua global són variables que s'han de tenir en consideració a l'hora de valorar l'experiència del turista

---

Palma. Febrer de 2011

La tesi doctoral d'Antonio María Bruyèl Olmedo, defensada a la Universitat de les Illes Balears, té com a objectiu determinar el paper de l'anglès en el paisatge lingüístic de les destinacions turístiques internacionals i esbrinar en quina mesura el paisatge lingüístic i la presència de l'anglès com a llengua global són variables que s'han de tenir en consideració a l'hora de valorar l'experiència del turista. El treball *English as the lingua franca of multilingual tourist destinations. The linguistic landscape of the Bay of Palma de Mallorca*, ha estat dirigit per la doctora Maria Juan Garau, professora del Departament de Filologia Espanyola, Moderna i Llatina de la UIB.

Es tracta de la primera tesi que s'ha defensat a Espanya en el camp del paisatge lingüístic, això és, l'ús del llenguatge escrit en els espais públics, generalment multilingües. Aquest camp d'estudi és relativament recent, com es desprèn del fet que el terme "paisatge lingüístic" no s'encunyà fins l'any 1997. La recerca d'Antonio Bruyèl aporta un enfocament innovador a aquest tipus d'estudis.

L'investigador Antonio Bruyèl, autor de la tesi. Foto: UIB

En primer lloc, la investigació agafa les percepcions del lector pel que fa al text com a variables per considerar en la generació de significat; un aspecte fins avui no abordat en l'estudi del paisatge lingüístic. En segon lloc, l'estudi vincula per primera vegada el camp d'estudi del paisatge lingüístic al del fenomen turístic, i avança la importància que tenen els aspectes lingüístics per a l'experiència del turista.

La badia de Palma, una destinació turística internacional, és un marc excel·lent per a aquest tipus d'anàlisis, ja que permet descobrir la presència o no de determinats idiomes, els patrons com aquests es combinen, o la complexitat i correcció dels textos com a elements susceptibles d'influir en l'experiència i, per tant, en la satisfacció del turista.

L'aproximació a l'objecte d'estudi es fonamenta en tres conceptes teòrics. En primer lloc, l'expansió de l'anglès més enllà dels territoris on és llengua nativa o gaudeix d'un estatus oficial. En segon lloc, l'estudi del paisatge lingüístic –a partir del concepte *linguistic landscape* aportat per Rodrigue Landry i Richard Y. Bourhis–, com a mitjà tangible per a la manifestació de determinades tendències en l'ús de l'anglès. Finalment, el concepte de l'error com a variable lingüística mesurable en l'ús de la llengua, en aquest cas, l'anglès.

L'escenari seleccionat per aquesta recerca és la badia de Palma, una zona que s'adequa als pilars establerts en el paràgraf anterior, ja que és una destinació turística de masses que rep visitants d'arreu d'Europa; es troba ubicada a Espanya, un Estat que pertany al que es coneix com a cercle expansiu o *expanding circle* (Kachru, 1985), on l'anglès és après formalment com a llengua estrangera i no gaudeix de cap tipus de reconeixement oficial; i, finalment, l'ús que es fa de l'anglès no és, a priori, el propi d'un entorn de llengua nativa. En aquesta gran zona turística, la recerca s'ha centrat als nuclis de s'Arenal (Palma i Lluçmajor) i Palmanova i Magaluf (Calvià). En tots tres casos l'estudi s'ha localitzat a la primera línia de la platja i les dades recollides han estat objecte d'un estudi individualitzat per identificar possibles diferències en els resultats que puguin ser atribuïdes a variables que es puguin erigir en criteris per al disseny del paisatge lingüístic.

La recerca s'ha concebut des de la perspectiva del turista com a destinatari de la informació continguda als cartells. La recollida de dades se centrà, per tant, en els textos exposats (el paisatge lingüístic) i en l'experiència dels turistes com a destinataris d'aquests textos. Per això, es varen introduir dues eines de recollida de les dades. D'una banda, es generà una base de dades amb les 736 fotografies prèviament fetes de tots els cartells (monolingües, bilingües i multilingües) trobats al paisatge lingüístic dels tres focus analitzats, amb la condició que continguessin text escrit i no exclusivament símbols o icones. D'altra banda, s'introduí a l'estudi del paisatge lingüístic l'ús de qüestionaris,

El català és present en el 15.2 per cent dels cartells de la Badia de Palma.

Naturalesa multilingüe del paisatge lingüístic de la Badia de Palma.

Els cartells en anglès a la badia de Palma tenen una mitjana de 0,7 errors lingüístics.

que varen ser emplenats en el transcurs d'un total de 400 entrevistes vàlides amb turistes en què aquests varen respondre preguntes sobre el seu perfil lingüístic, les seves expectatives respecte a la presència de l'anglès en el paisatge lingüístic de la destinació i les seves perspectives una vegada immersos en aquest. La recollida de dades es va dur a terme durant la temporada alta turística, ja que s'entén que aquesta és la que dona vertadera mesura del potencial multilingüe dels turistes i del paisatge lingüístic de la zona d'estudi.

L'anàlisi de la informació continguda en ambdues bases de dades es va fer amb programari d'anàlisi estadística que va permetre revelar les tendències i peculiaritats del paisatge lingüístic de la badia de Palma com a marc per a la interacció de llengües de diferent perfil (minoritàries, locals o internacionals) i, en particular, d'aquestes amb l'anglès, en la seva qualitat de llengua global. L'estudi d'aquestes interaccions ha permès determinar no sols quin paper relatiu ocupa l'anglès en el marc del paisatge lingüístic dels tres focus analitzats, sinó també si aquesta llengua pot ser considerada una llengua franca en aquest tipus de destinacions i quins trets la defineixen en aquest rol. De la mateixa manera, s'han obtingut resultats sobre la rellevància que la correcció lingüística dels textos exposats té en l'experiència del turista de sol i platja.

Com a conseqüència d'això, la tesi d'Antonio Bruyèl aporta conclusions objectives sobre l'efecte i el valor que els aspectes lingüístics, i en especial la presència de l'anglès, tenen sobre l'experiència del turista internacional, considerant la diversitat de motivacions i perfils d'aquest grups. Cal dir, finalment, que la novetat de l'estudi permet a la vegada suggerir noves línies de recerca en el camp del paisatge lingüístic i el multilingüisme. Entre aquestes, futures investigacions han de completar l'anàlisi dels agents involucrats en la creació de significat en el paisatge lingüístic abordant aquells aspectes que motiven els textos dels cartells presents al paisatge lingüístic dels entorns turístics.

Taula: Nombre total de textos en cada llengua presents al paisatge lingüístic de la badia de Palma.

Llengua	S'Arenal		Palmanova		Magalluf		Total de cartells	
	Cartells	%	Cartells	%	Cartells	%	Cartells	%
Anglès	231	62	167	74,55	133	95	531	72,1
Espanyol	183	49,1	126	56,25	51	36,4	360	48,9
Alemany	171	45,4	21	9,37	11	7,8	203	27,5
Català	72	19,3	34	15,17	6	4,3	112	15,2
Francès	37	9,9	10	4,46	7	5	54	7,3
Holandès	9	2,4	-	-	4	2,8	13	1,7
Suec	1	0,3	-	-	9	6,4	10	1,3
Irreconeixible	6	1,6	-	-	-	-	6	0,8
Altres	4	1,1	-	-	-	-	4	0,5
Noruec	-	-	2	0,89	1	0,7	3	0,4
Total	372	-	224	-	140	-	736	-

Referència de la tesi

Títol: English as the lingua franca of multilingual tourist destinations. The linguistic landscape of the Bay of Palma de Mallorca

Autor: Antonio María Bruyèl Olmedo

Àrea de coneixement: Filologia Anglesa

Departament: Filologia Espanyola, Moderna i Llatina

Director: Maria Juan Garau

Qualificació: Excel·lent cum laude per unanimitat

Membres del tribunal

Presidenta

Dra. Miren Jasone Cenoz Iragui
Departament de Mètodes d'Investigació i
Diagnosi en Educació
Universitat del País Basc

Secretària

Dra. Joana Salazar Noguera
Departament de Filologia Espanyola,
Moderna i Llatina
Universitat de les Illes Balears

Vocals

Dr. Durk Gorter
Departament de Teoria i Història de l'Educació
Universitat del País Basc

Dra. Carmen Pérez Vidal
Departament de Traducció i Ciències
del Llenguatge
Universitat Pompeu Fabra

Dra. Lucrècia Rallo Fabra
Departament de Filologia Espanyola,
Moderna i Llatina
Universitat de les Illes Balears

Publicacions relacionades

Bruyèl-Olmedo, A. i Juan-Garau, M. (2009). «English as the Lingua Franca in the Linguistic Landscape of the multilingual resort of S'Arenal in Mallorca». *International Journal of Multilingualism*, VI (4): 368-411.

Bruyèl, A. i Juan-Garau, M. (2008). «The place of English in the linguistic landscape of multicultural, multilingual tourist destinations. The case of S'Arenal in Mallorca». *Proceedings of the 1st International Conference on Multilingualism: Sociolinguistic and acquisitional perspectives*, Universitat Jaume I, Castelló.